

Дуйгу Зейнеп Сари

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ)

Науковий керівник – д. філол. н, доцент Юган Н. Л.

СИСТЕМА ОСВІТИ В ТУРЕЧЧИНІ

Після заснування Турецької Республіки система освіти країни зазнала ряд реформ. Відповідно до закону про уніфікацію освіти, який був ратифікований в 1924 р., всі школи були віднесені до відання Міністерства освіти. На нього були покладені завдання реалізації сучасних підходів навчання й підвищення рівня освіти шляхом відкриття початкових та середніх шкіл, інших освітніх інститутів, а також різних курсів. Сьогодні Міністерство виконує всі ці функції, розробляє відповідні норми і правила, організовує освітні школи для дітей шкільного віку, які потребують спеціального догляду.

У Туреччині сфера освіти знаходиться під наглядом і контролем держави. Згідно з Конституцією Турецької Республіки, кожен має право на отримання освіти. Початкова освіта є обов'язковою та безкоштовною в державних школах. За винятком спеціально ліцензованих установ, навчання має здійснюватися турецькою мовою.

У Туреччині дошкільна освіта, яка є обов'язковою і вважається доповненням до державної системи освіти, включає навчання дітей у віці 3 – 5 років. Дошкільна освіта здійснюється в дитячих садах, підготовчих класах, яслах, домашніх дитячих садах і дитячих будинках різних міністерств і відомств, але в основному Міністерства національної освіти. Існує два варіанти перебування дітей в дошкільних установах: на повний день і на половину дня. Дошкільна освіта платна. Більшість дитячих садків приватні, а деякі прикріплені до державної початковій школі. Мета дошкільної освіти – допомогти дітям розвиватися фізично, розумово та індивідуально, розвивати їхні здібності, мовні навички та допомогти підготуватися до початкової школи.

8-річна початкова освіта в Туреччині є обов'язковою для кожної дитини і включає в себе виховання й навчання дітей з 6 до 14 років. Після закінчення навчання видається диплом про початкову освіту. Початкова освіта безкоштовна в державних школах, вона гарантується Конституцією, Основним законом державного утворення і Законом про початкову освіту. Крім державних шкіл, у Туреччині є також багато приватних початкових шкіл, де освітні послуги надаються на платній основі. У державних школах введена уніформа. Діти, яким не вдається досягти необхідного рівня знань за підсумками року, залишаються на другий рік.

Мета початкової освіти в Туреччині – забезпечити дітей необхідними базовими знаннями, навичками, підготувати їх до подальшої освіти відповідно до їхніх інтересів і здібностей. Крім того, у другому півріччі останнього року початкової освіти учнів знайомлять зі школами, ЗВО та різними спеціальностями, щоб допомогти їм визначитися з майбутнім вибором.

Мета середньої освіти – підготувати учнів до здобуття вищої освіти або до трудової діяльності з урахуванням їхніх інтересів, здібностей і можливостей.

Середні школи в основному знаходяться у віданні держави та забезпечують безкоштовну освіту. Випускники цих шкіл можуть вступати до університетів, склавши вступні іспити університету. Централізований екзамен знаходиться у віданні Ради вищої освіти. Він проводиться для визначення кандидатів на певні факультети та в певні університети.

Наукові середні школи – спеціалізовані школи, які були створені для дітей, обдарованих в галузі математики та природничих наук. Вони забезпечують високий рівень підготовки, заохочують студентів займатися науково-дослідницькою діяльністю, надають можливості студентам, зацікавленим в роботі над винаходами та відкриттями. Ці школи пропонують чотирирічну програму навчання і працюють за системою

шкіл-інтернатів. Мова викладання – турецька. Вступити в таку школу можна, отримавши високий бал на вступних іспитах.

Анатолійські школи як особливі навчальні установи були створені з метою навчання школярів мінімум однією іноземною мовою, яку вони зможуть використовувати як перевагу для подальшої освіти. Термін навчання становить 4 роки, один рік підготовчого курсу. Крім уроків іноземної мови, уроки математики і природничих наук ведуться англійською або французькою мовами. Випускники цих шкіл, як правило, дуже успішно складають вступні іспити до ЗВО. Ці школи мають велику популярність, і тому конкурс під час вступу туди дуже великий.

Всі університети та установи вищої освіти працюють під егідою Ради вищої освіти (YÖK), заснованої Законом від 6 листопада 1981 р. Система вищої освіти є автономною організацією, що має суспільний юридичний статус в рамках своїх обов'язків і повноважень, наданих Законом про вищу освіту. У Міністерстві складаються короткострокові та довгострокові плани по створенню і розвитку закладів вищої освіти в Туреччині та за кордоном, з навчання персоналу, контролює роботу освітніх установ. Крім того, воно координує взаємодію між установами вищої освіти.

Вища освіта визначається як програма післяшкільної освіти тривалістю не менше двох років. Система вищої освіти в Туреччині складається з університетів (53 державних та 19 приватних) і вищих навчальних закладів неуніверситетського типу (поліцейські й військові академії та коледжі).

Кожен університет складається з факультетів і чотирирічних шкіл, які пропонують навчальні програми бакалаврату (останні – з професійним ухилом), і професійно-технічні училища із дворічною програмою навчання, що пропонують предбакалавріатний рівень строго за професійним спрямуванням.

Інститути аспірантури пропонують програми навчання на ступінь магістра і доктора наук. Навчальні програми медичних спеціальностей

еквівалентні докторським програмам, здійснюються на медичних факультетах. Стажування ж проходить в лікарнях, що належать Міністерству охорони здоров'я (Sağlık Bakanlığı) та Організації соціального страхування (Sosyal Sigortalar Kurumu).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Система образования в Турции [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://turkkey.ru/sistema-obrazovaniya-v-turcii/>
2. Как устроены турецкие школы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mel.fm/shkoly_mira/8624107-turkey
3. Система турецкого образования, основные этапы, плюсы и минусы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://golos.io/@vp-zarubezhje/sistema-tureckogo-obrazovaniya-osnovnye-etapy-plyusy-i-minusy>